

ФАКТОРИ ПОВЕЗАНИ СА НЕОДГОВАРАЈУЋИМ ПРОПИСИВАЊЕМ ЛЕКОВА КОД СТАРИЈИХ ПАЦИЈЕНАТА СА РАЗЛИЧИТИМ STEPENIMA БУБРЕЖНЕ ИНСУФИЦИЈЕНЦИЈЕ

Gorana Nedin Ranković¹, Srđan Pešić¹, Dragana Stokanović¹, Dane Krtinić^{1,2}, Hristina Jovanović¹, Hristina Trajković¹, Jelena Lilić³, Slobodan M. Janković⁴

¹Katedra za Farmakologiju sa toksikologijom, Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija

²Klinika za onkologiju, Univerzitetski klinički centar Niš, Srbija

³Klinika za anesteziju i intenzivnu terapiju, Univerzitetski klinički centar Niš, Srbija

⁴Katedra za Farmakologiju, Fakultet medicinskih nauka, Univerzitet u Kragujevcu, Institut za Kliničku farmakologiju, Klinički centar Kragujevac, Srbija

Ciljevi ovog istraživanja bili su da se uporedi prevalencija potencijalno neadekvatno propisanih lekova (PIP) kod pacijenata na hemodijalizi i pacijenata sa različitim stepenom bubrežne insuficijencije, kao i da se ispituju veze između neadekvatnog propisivanja i određenih kliničkih ili demografskih karakteristika pacijenata. Studija je osmišljena kao studija preseka sprovedena na odeljenju za nefrologiju Kliničkog centra u Nišu, Srbija. Pacijenti su podeljeni u dve grupe: (1) pacijenti na hemodijalizi i (2) pacijenti sa različitim stepenom hronične bubrežne insuficijencije. Prisustvo ili odsustvo potencijalno neodgovarajućeg propisivanja lekova utvrđeno je korišćenjem Beersovih kriterijuma. Studija je obuhvatila ukupno 218 pacijenata starosti 65 i više godina. Od 83 pacijenta u prvoj grupi, prema Beers kriterijumima, neadekvatno propisivanje je utvrđeno kod 27 (32,5%) pacijenata, a od ukupno 135 pacijenata u drugoj grupi, 44 pacijenta (32,6%) sa potencijalno neodgovarajuće propisanim lekovima su bila otkrivena. U obe studijske grupe (pacijenti na hemodijalizi / pacijenti sa različitim stepenom hronične bubrežne insuficijencije) PIP je češći kod pacijenata koji su uzimali više lekova ($t=5,612$, $p<0,001$)/($t=5,748$), $p<0,001$) i imali veći broj komorbiditeta ($t=3,504$, $p<0,001$)/ ($t=2,094$, $p<0,001$). Zaključno, naša studija je pokazala da je potencijalno neodgovarajuće propisivanje lekova česta pojava i kod pacijenata na hemodijalizi i kod pacijenata sa različitim stepenom bubrežne insuficijencije. Najvažniji faktori vezani za stopu PIP-a u obe grupe bili su broj propisanih lekova i broj komorbiditeta.